

Вигнання останнього солдата нацистського рейху: Що потрібно знати про День визволення України від фашистських загарбників

28 жовтня, Україна відзначає важливу дату у своїй історії — День визволення від фашистських загарбників, національне свято, пов'язане з вигнанням військ нацистської Німеччини та її союзників під час Другої світової війни за межі сучасної території України.

Історія встановлення пам'ятної дати

Уперше [День визволення України від фашистських загарбників](#) у державному календарі свят з'явився в 2009 році.

Дивно, але факт: відзначати пам'ятну дату на офіційному рівні запропонував тодішній міністр економіки Сергій Тігіпко. Сталося це 15 жовтня, а вже 20 жовтня цю ідею підтримав третій президент України Віктор Ющенко, підписавши указ № 836/2009 про запровадження відповідного свята.

Відтоді День визволення України від фашистських загарбників відзначають у країні щороку 28 жовтня.

Цю дату було обрано не випадково. Вважається, що саме цього дня в 1944 році з території України було вигнано останнього солдата нацистського рейху.

Згідно з офіційним формулюванням, свято запроваджено "з метою всенародного відзначення визволення України від фашистських загарбників, а також вшанування героїчного подвигу і жертвості українського народу під час Другої світової війни".

Як визволяли Україну від німецьких загарбників

Під час Другої світової війни (1939-1945) на території України точилися битви, багато з яких мали особливо важливе значення для звільнення Європи від нацизму і безпосередньо впливали на перебіг бойових дій.

Перші населені пункти нашої держави в районі Східного Донбасу радянські війська звільнили від німецької армії в грудні 1942 року.

23 серпня 1943 року було звільнено Харків, у вересні-жовтні цього ж року відбувалася одна з найбільших військових операцій у світовій історії - битва за Дніпро, кульмінацією якої стало вигнання фашистів з Києва.

Закінчила цей етап війни Східно-Карпатська операція, що розпочалася 9 вересня 1944 року. 27 жовтня 1944-го радянські війська визволили Ужгород, а 28-го вийшли на сучасну західну межу України.

Всього в 1943–1944 роках Збройні сили СРСР

провели на території УРСР 15 наступальних операцій, у них було задіяно до половини всіх радянських сил – понад 2,3 млн осіб.

Новий погляд на День визволення України від фашистів

Після Революції гідності День визволення України від фашистських загарбників вважається дещо некоректним у своєму найменуванні.

Інститут національної пам'яті (ІНПУ) наполягає на використанні терміну "вигнання нацистських окупантів з України" замість сталого виразу - "визволення України від фашистських загарбників".

"Термін "звільнення" передбачає свободу, а в 1944 році Україна не стала вільною. З вигнанням нацистських окупантів вона не отримала свободи, а опинилася під іншим пануванням, результатом якого стали масові репресії та депортації, зокрема сотень тисяч українців, поляків і цілого кримськотатарського народу", - [ПОЯСНЮЄ](#) голова відомства Володимир В'ятрович.

За його словами, теза про понад 70-річне звільнення "є продовженням існування радянських пропагандистських кліше, якими досі користується Росія у війні з Україною".

У ІНПУ підкреслюють, що під час Другої світової війни СРСР мав на меті не визволення українського народу, а відновлення тоталітарного режиму на території сучасної України. Свободу український народ відвоював безпосередньо 24 серпня 1991 року - звільнення України відбулося тільки з розпадом Радянського Союзу.

Однак назву свята досі не було змінено на державному рівні й воно продовжує існувати як День визволення України від фашистських загарбників.

Як відзначають пам'ятну дату

У День визволення України від фашистських загарбників, як і під час травневих свят, відбувається вшанування ветеранів, а також тих, хто віддав життя, виганяючи нацистів за межі України в лавах Червоної чи Української повстанської армії. Меморіальні заходи, зокрема, проводять біля могил Невідомого солдата.

